avons déjà cité celles de Bessarion et celle que Michel Apostolios se composa à lui-même. Ajoutons-y encore la suivante :

ΕΙΣ ΤΟΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΤΟΝ ΖΕΠΕΝ.

Πλουτοδοτῆρος Γεώργιε παῖ σοφίης ἐρατεινὲ,
κόσμε τε κυδαλίμοιο φίλης σέο πατρίδος αἴης,
χάρμα τε δόξα τε πουλυπαθῶν γονέων φιλοπαίδων,
μεῖό τε πηγῆς ἀντλήσας πολύηρατα ῥεῖθρα,
χαῖρ', ἀρδευτὰ μακάρτατε ἠλυσίου λειμῶνος,
λίσσεο καὶ ἡμέας μετὰ σεῖό γε πάντας ἐσεῖσθαι [1].

15. Μιχαήλου Ἀποστόλη τοῦ Βυζαντίου ἐπιτάφιος θρηνῶδες ἔχων προοίμιον ἐπὶ τῷ θειοτάτῳ Βησσαρίωνι, τῷ αἰδεσιμωτάτῳ καρδινάλει τῆς ἁγίας Σαβίνης καὶ παναγιωτάτῳ πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως [2].

16. Ἀποφθέγματα. Voici deux spécimens de ces apophtegmes de Michel Apostolios.

a. Ἐρομένου μέ ποτε Ἀριστοβούλου μοι τοῦ υἱέως πῶς ἂν ζῆν αἱροίμην, ὦ πάτερ, εὖ εἶπον· αὐτάρκης εἶναι, ὀρθῶς βιοῦν, μετρίως φέρειν τὰς τῆς τύχης μεταβολὰς, καὶ ὑγιείας ἀντιποιεῖσθαι, ὅθεν καὶ τοῖς πλείστοις τὸ μακρόβιον παραγίνεται, οὗπερ εἰ καὶ τύχοις, ὦ παῖ, τελευτῶν ἂν ἡγήσαιο τέως διάστημα σκαρδαμύγματος.

b. Νικάνδρου Ἀποστόλιον ἐρομένου τίνα γε ἥδιστα τῶν ἐν βίῳ, εἶπε· ζωὴ καὶ λόγος [3].

17. Correspondance de Michel Apostolios [4].

18. Μιχαήλου Ἀποστολίου τοῦ Βυζαντίου λόγος πρὸς τοὺς διϊσχυρισαμένους τῶν Ἀνατολικῶν εἶναι τοὺς Ἑσπερίους κρείττους τὰ ἐς πᾶσαν φιλοσοφίαν καὶ δῆθεν κάλλιστα εἰπόντας περὶ τοῦ τρόπου τῆς πρώτης γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐκπορεύσεως. Incip. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διϊσχυρίσω τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων τοὺς Εὐρωπαίους τῶν ἐξ Ἀσίας λεπτοτέρους. Des. Σοὶ βούλημα ὅταν βούλῃ, σοὶ δύναμις ὅτε ἄξιον, σοὶ δόξα, σοὶ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας [5].

19. Λόγος παραινετικὸς πρὸς Ἰταλοὺς ἐκ Γορτύνης εἰς Ἰταλίαν Ῥώμης (sic) [6]. Ce discours est fort curieux et mériterait d'être publié intégralement.

---

1. *Parisinus* 1744 de l'ancien fonds grec, f. 58 r°.
2. Migne, *Patrologie grecque*, t. CLXI, col. 127 et suiv.
3. Ms. de Smyrne.
4. Publiée dans le tome II du présent ouvrage, pp. 233-259, elle comprend 48 lettres. La plupart des mss. n'en contiennent que 45. C'est par erreur que Fabricius (*Bibl. gr.* t. XI, p. 192) dit que le ms. Palatin en renferme 65 (au lieu de LXV, il faut lire XLV). Le *Parisinus* n° 205 du suppl. gr. en contient 46, et le ms. Firmin-Didot 47.
5. *Baroccianus* n° 76 (à la Bodléienne d'Oxford), n° 16. — Cf. Coxe, *Catalogi codd. mss. biblioth. Bodl.*, pars prima, p. 130.
6. *Parisinus* n° 1760 de l'ancien fonds grec, ff. 248 et suiv.